

28. 3. 2023

ID: 116142

Námítky uplatněné v kasační stížnosti

Nereagoval-li Nejvyšší správní soud na námitku stěžovatele vznesenou v kasační stížnosti, že Policie České republiky zpracovala záznamy o pohybu jeho vozidla primárně pro daňové účely na základě výzvy správce daně, porušil základní právo na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. IV.ÚS 2621/22 ze dne 14.2.2023)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele V.H., zastoupeného JUDr. Ing. V.N., advokátem, sídlem L., proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. července 2022 č. j. 9 Afs 147/2020-34, za účasti Nejvyššího správního soudu, jako účastníka řízení, a Odvolacího finančního ředitelství, sídlem B., jako vedlejšího účastníka řízení, tak, že rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 21. července 2022 č. j. 9 Afs 147/2020-34 bylo porušeno stěžovatelovo právo na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. července 2022 č. j. 9 Afs 147/2020-34 se zrušuje.

Z odůvodnění

I. Skutkové okolnosti posuzované věci a obsah napadeného rozsudku

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") a § 72 a násl. zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku s tvrzením, že jím byla porušena jeho základní práva zaručená v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina").

2. Z ústavní stížnosti, napadeného rozsudku, vyžádané kasační stížnosti a vyžádaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen "krajský soud") ze dne 1. 6. 2020 č. j. 15 Af 2/2017-30, který byl předmětem přezkumu v řízení před Nejvyšším správním soudem, se podává, že stěžovatel podal přiznání k dani z přidané hodnoty (dále jen "DPH") za zdaňovací období 4. čtvrtletí roku 2015, v němž vykázal nadměrný odpočet, který pozdějším podáním navýšil z důvodu nákupu automobilu pro potřeby svého podnikání, což doložil daňovým dokladem s datem uskutečnění zdanitelného plnění dne 15. 7. 2015. Na výzvu Finančního úřadu pro Ústecký kraj (dále jen "správce daně") stěžovatel předložil knihu jízd vozidla za období od 7. 7. 2015 do 11. 3. 2016. Správce daně od prodejce vozidla zjistil, že vozidlo bylo stěžovateli předáno dne 17. 7. 2015. Správce daně dne 6. 4. 2016 vyzval Policii České republiky (dále jen "policie") k poskytnutí informací o pohybu daného motorového vozidla za období uvedené v knize jízd. Tyto poskytnuté informace neodpovídaly údajům uvedeným v knize jízd, proto správce daně dospěl k závěru, že stěžovatel neprokázal naplnění podmínek pro vznik nároku na odpočet DPH, jelikož neprokázal použití vozidla k ekonomické činnosti. Platebním výměrem ze dne 1. 6. 2016 č. j. 1500011/16/2501-50521-506383 správce daně vyměřil stěžovateli nadměrný odpočet ve výši 413 499 Kč.

3. Následné stěžovatelovo odvolání proti výměru správce daně zamítl vedlejší účastník rozhodnutím ze dne 4. 11. 2016 č. j. 48691/16/5300-22444-711887.

4. Žalobu stěžovatele proti rozhodnutí vedlejšího účastníka krajský soud rozsudkem ze dne 1. 6.

2020 č. j. 15 Af2/2017-30 zamítl (I. výrok) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (II. výrok).

5. Poté Nejvyšší správní soud napadeným rozsudkem zamítl kasační stížnost stěžovatele proti rozsudku krajského soudu (I. výrok) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (II. výrok). V odůvodnění uvedl, že ze zákona č. [273/2008](#) Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o policii"), vyplývá, že policie může pořizovat kamerové záznamy sloužící k zabezpečení veřejného pořádku v dopravě, a to např. tzv. automatickou kontrolou vozidel, která zaznamenává údaje o konkrétních registračních značkách vozidel. S ohledem na datum vyžádání záznamů (6. 4. 2016) a období zaznamenaného pohybu vozidla (od 1. 7. 2015 do 30. 3. 2016) bylo podle soudu zjevné, že policie již danými záznamy v době výzvy správce daně disponovala. Pořídila je pro svoji činnost a následně na základě výzvy je poskytla správci daně. Nejvyšší správní soud tak nesouhlasil s námitkou stěžovatele, že policie záznamy o pohybu stěžovatelova vozidla pořídila až na výzvu správce daně, tedy primárně pro účely daňového řízení. Podle soudu byl správce daně oprávněn dané záznamy od policie požadovat, neboť šlo o údaje nezbytné pro správu daní a policie je bezpečnostním sborem povinným takové údaje správci daně na výzvu poskytnout. Zároveň správce daně oslovil policii až poté, co od stěžovatele obdržel knihu jízd, která však z důvodu data první jízdy, jež předcházelo jeho převzetí vozidla, nepůsobila věrohodně.

II. Argumentace stěžovatele

6. Stěžovatel připomíná, že již v žalobě namítal, že zpracování požadované informace (pohybu konkrétního vozidla, v konkrétním období a na konkrétní komunikaci) pro potřeby správce daně neodpovídá § 60 zákona o policii. Krajský soud dospěl k závěru, že správce daně byl oprávněn si od policie záznamy z kamer zachycujících pohyb vozidla vyžádat a následně použít jako důkaz zpochybňující tvrzení daňového subjektu o užití automobilu pro zajištění ekonomické činnosti. Podle stěžovatele měl krajský soud přistoupit ke zpochybnění oprávnění police k provedení záznamu, což neučinil.

7. Nejvyšší správní soud se podle stěžovatele nevyjádřil k námitce vznesené v kasační stížnosti, neboť v ní nenamítal, že by policie neměla oprávnění pořizovat záznamy (§ 62 zákona o policii), ale předmětem kasační stížnosti bylo jeho tvrzení, že policie zpracovala předmětné záznamy primárně pro daňové účely na základě výzvy správce daně. Protože se Nejvyšší správní soud nezabýval touto námitkou, porušil stěžovatelovo právo na spravedlivý proces (sc. na soudní ochranu).

III. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

8. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž byl vydán rozsudek napadený ústavní stížností. Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu. Ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatel vyčerpал všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svých práv (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu a contrario).

IV. Průběh řízení před Ústavním soudem

9. Soudce zpravodaj postupem podle § 42 odst. 4 zákona o Ústavním soudu zaslal ústavní stížnost k vyjádření účastníkovi a vedlejšímu účastníkovi řízení.

10. Nejvyšší správní soud ve vyjádření uvedl, že nedošlo k porušení čl. 36 odst. 1 Listiny, protože stěžovatelovo kasační stížnost projednal a o věci rozhodl. Ke stěžovatelově výtce, že se nevyjádřil k

problematice zpracování záznamů pro potřeby správce daně, odkázal na body 12. až 15. odůvodnění napadeného rozsudku, z nichž vyplývá, že policie měla předmětné záznamy k dispozici pro svoje vymezené činnosti a až následně na výzvu správce daně mu již zpracované záznamy poskytla. Nejvyšší správní soud shledal, že správce daně byl oprávněn dané záznamy od policie požadovat a v daňovém řízení je použít jako důkaz. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud navrhl, aby Ústavní soud odmítl ústavní stížnost jako zjevně neopodstatněnou, případně ji zamítl.

11. Podle vedlejšího účastníka vyplývá z právního posouzení Nejvyššího správního soudu, že u stěžovatele jde pouze o "slovíčkaření", neboť sice v kasační stížnosti rozporoval "zpracování" kamerových záznamů policií pro účely správce daně, nicméně taktéž rozporoval "oprávnění policie k provedení záznamu", tj. to, že policie tyto záznamy údajně pořídila až na výzvu správce daně, nikoli pro své vlastní účely. Přitom kasační stížnost stěžovatele směřovala proti závěrům krajského soudu, který v odůvodnění rozsudku uvedl, že policie pořídila a zpracovala záznamy pro své vlastní účely, a nikoli pro účely správce daně, a tyto zpracované záznamy poté pouze poskytla na výzvu správci daně. Vedlejší účastník navrhl odmítnutí ústavní stížnosti jako zjevně neopodstatněné.

12. Vyjádření Nejvyššího správního soudu a vedlejšího účastníka zaslal Ústavní soud na vědomí a k případné replice stěžovateli. Stěžovatel své právo podat repliku nevyužil.

13. Podle § 44 zákona o Ústavním soudu rozhodl Ústavní soud ve věci bez konání ústního jednání, neboť od něj nebylo možno očekávat další objasnění věci.

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

14. Ústavní soud je oprávněn zasahovat do rozhodování obecných soudů pouze tehdy, vykročily-li na úkor stěžovatele z mezí daných rámcem ústavně zaručených základních lidských práv [čl. 1 odst. 1, čl. 83, čl. 85 odst. 2, čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky]. Součástí práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny je mimo jiné požadavek řádného odůvodnění soudních rozhodnutí. Dodržování povinnosti přesvědčivě a přezkoumatelně odůvodnit rozhodnutí má totiž zaručit transparentnost a kontrolovatelnost rozhodování soudů a vyloučit soudní libovůli. Chybí-li proto v rozhodnutí řádné odůvodnění, je tím založena nejen jeho nepřezkoumatelnost, ale v řadě případů také neústavnost. Obecné soudy se tak musejí adekvátně, co do myšlenkových konstrukcí racionálně logickým způsobem vypořádat s argumentačními tvrzeními uplatněnými účastníky řízení, a to způsobem odpovídajícím míře jejich závažnosti [nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 9. 2002 sp. zn. I. ÚS 113/02 (N 109/27 SbNU 213), ze dne 23. 3. 2006 sp. zn. III. ÚS 521/05 (N 70/40 SbNU 691), ze dne 12. 7. 2006 sp. zn. III. ÚS 151/06 (N 132/42 SbNU 57), ze dne 1. 11. 2007 sp. zn. III. ÚS 677/07 (N 179/47 SbNU 371), dne 17. 4. 2008 sp. zn. I. ÚS 3184/07 (N 71/49 SbNU 61), ze dne 22. 9. 2009 sp. zn. III. ÚS 961/09 (N 207/54 SbNU 565)]. Nedostojí-li soudy této povinnosti, a to jednak tím, že se zjištěnými skutečnostmi nebo tvrzeními námitkami nezabývají vůbec, nebo se s nimi vypořádají nedostatečným způsobem, založí tím nejen nepřezkoumatelnost jimi vydaných rozhodnutí, ale zpravidla také neústavnost [např. nález ze dne 20. 12. 2005 sp. zn. I. ÚS 593/04 (N 230/39 SbNU 443) nebo ze dne 13. 6. 2014 sp. zn. III. ÚS 2428/13 (N 123/73 SbNU 869)].

15. Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 2. 2009 sp. zn. III. ÚS 989/08 (N 26/52 SbNU 247) konstatoval, že není porušením práva na spravedlivý proces, nebudují-li obecné soudy "vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná". To se však v posuzované věci nestalo. Nejvyšší správní soud nedostal své povinnosti náležitě odůvodnit ústavní stížností napadený rozsudek.

16. Podle § 60 odst. 1 zákona o policii "Policie zpracovává v souladu s tímto zákonem a jiným právním předpisem informace včetně osobních údajů v rozsahu nezbytném pro plnění svých úkolů.",

a § 62 odst. 1 téhož zákona stanoví, že "Policie může, je-li to nezbytné pro plnění jejích úkolů, pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy osob a věcí nacházejících se na místech veřejně přístupných a zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu úkonu."

17. V kasační stížnosti stěžovatel namítal, že "zpracování požadované informace (pohybu konkrétního vozidla, v konkrétním období a na konkrétní komunikaci) pro potřeby správce daně neodpovídá § 60 zák. č. [273/2008](#) Sb. [...] v daném případě ke zpracování záznamů (§ 60 odst. 1 zákona o policii) došlo primárně pro účely správce daně na základě správcovy výzvy [...] Nejedná se tak o případ, kdy zpracování záznamů bylo činěno primárně pro vlastní účely policie. Ze závěru soudu je podle stěžovatele nepochybné, že podle § 60 odst. 1 zákona o policii primárně nelze poskytnout jinému subjektu veřejné správy záznamy zpracované pro jeho účely". Stěžovatel tak namítal, že zpracování záznamů podle § 60 odst. 1 zákona o policii bylo provedeno pro účely správce daně, nikoliv pro účely policie, a tedy podle daného ustanovení není možné poskytnout záznamy zpracované pro účely policie.

18. Nejvyšší správní soud k dané námitce uvedl, že policie byla podle § 62 odst. 1 zákona o policii oprávněna pořídit dané záznamy. Tyto záznamy pořídila předtím, než o ně požádal správce daně, proto nesouhlasil s námitkou stěžovatele, že "policie záznamy o pohybu stěžovatelova vozidla pořídila až na výzvu správce daně, a tedy primárně pro účely daňového řízení" (viz bod 13. odůvodnění napadeného rozsudku).

19. Ústavní soud souhlasí s tvrzením stěžovatele uvedeným v ústavní stížnosti, že tuto námitku stěžovatel v kasační stížnosti nevznesl. Stěžovatel nenamítal, že policie pořídila záznamy na výzvu správce daně, ale že je zpracovala až na jeho výzvu. Ustanovení § 62 odst. 1 zákona o policii dává policii oprávnění pořizovat (záznamy) ve významu opatřit či obstarat (záznamy), tedy prvotně zaznamenat určité skutečnosti, zatímco § 60 odst. 1 upravuje oprávnění policie zpracovávat informace (např. i dané záznamy). Podle komentáře k zákonu o policii se zpracováním rozumí "jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace." (VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky: komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014, str. 243). Namítal-li stěžovatel v kasační stížnosti, že zpracování záznamů nebylo učiněno pro účely policie, ale pro účely správce daně, je nutné přiznat této úvaze určitou logiku, jelikož policie musela minimálně utřídit záznamy do podoby, které správce daně vyžadoval, a zejména mu je následně musela předat, což je minimálně podle uvedeného komentáře i smyslu vznesené kasační námitky, již zpracování informací podle § 60 odst. 1 zákona o policii. Minimálně toto předání záznamů policii správcovi daně zjevně nemohlo být učiněno pro vlastní účely policie. Nejvyšší správní soud se tak významově minul s námitkou, kterou stěžovatel vznesl v kasační stížnosti, reagoval na něco jiného a vznesenou námitku nevypořádal.

20. Je-li uplatněna námitka nepřezkoumatelnosti, Ústavní soud zpravidla posuzuje toliko otázku, zda tato námitka měla vztah k posuzované věci; přitom již neposuzuje případný relevantní dopad na rozhodnutí ve věci samé, neboť je to právě obecný soud, který se potom obsahem této námitky musí zabývat [nálezy ze dne 3. 10. 2006 sp. zn. I. ÚS 74/06 (N 175/43 SbNU 17) nebo ze dne 27. 3. 2012 sp. zn. IV. ÚS 3441/11 (N 61/64 SbNU 723)]. Ústavní soud tak nepředjímá, jak na danou, dosud neřešenou, námitku Nejvyšší správní soud bude reagovat, ani nezavazuje Nejvyšší správní soud, že názor uvedený v komentáři k zákonu o policii je jediný správný. Je však třeba upozornit na to, že danou otázku je nutno posoudit komplexně se všemi možnými dopady do ústavně zaručených práv kontrolovaných osob. Nejvyšší správní soud se tak bude muset zabývat otázkou, zda zákonné zmocnění policie dané v § 60 odst. 1 zákona o policii skutečně umožňuje poskytnout záznamy jiným orgánům veřejné správy (zda je dostatečná úprava informační povinnosti podle § 57 zákona č.

[280/2009](#) Sb., daňový řád - viz bod 14. odůvodnění napadeného rozsudku). Dospěje-li k závěru, že takto policie může postupovat, bude třeba uvážit, zda takové oprávnění není v rozporu s některými z ústavně zaručených práv, zejména s právem na soukromí a právem na informační sebeurčení podle čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny.

21. K dané otázce se vyjádřil krajský soud v rozsudku - přezkoumávaném na základě kasační stížnosti - č. j. 15 Af 2/2017-30, když uvedl, že "aby policie mohla prostřednictvím kamerových systémů pořizovat záznamy, musí tyto sloužit k plnění jejich úkolů. Jedním z takových je i zabezpečení veřejného pořádku v dopravě, kdy pomocí kamer dochází ke sledování pohybu vozidel na pozemních komunikacích (např. pro případ dopravních nehod, prošetřování přestupkového jednání či jako podklad pro ověření určitých skutečností v rámci trestního řízení). Provádí-li tedy policie pořízení a následné zpracování záznamů, činí tak primárně pro své vlastní účely, k nimž je s ohledem na již zmíněnou úřední licenci zmocněna zákonem. To ovšem na druhou stranu neznamená, že již zpracované záznamy nemůže na základě žádosti poskytnout jinému subjektu veřejné správy, pokud je tento oprávněn uvedené informace požadovat." (bod 28. odůvodnění). Jde však o pouhé konstatování, podle kterého policie může poskytnout subjektům veřejné správy záznamy, které již pořídila, aniž by bylo ve smyslu výše nastíněných ústavněprávních úvah řádně odůvodněno.

VI. Závěr

22. Nereagoval-li Nejvyšší správní soud na námitku stěžovatele, došlo k porušení jeho základního práva na soudní ochranu zaručeného v čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny. Z výše uvedených důvodů Ústavní soud podle § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu ústavní stížnosti vyhověl a napadený rozsudek Nejvyššího správního soudu podle § 82 odst. 3 písm. a) téhož zákona zrušil.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nezbytná cesta](#)
- [Nepominutelný dědic](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)